

ČÁST I.

VŠEOBECNÁ USTANOVENÍ

1. Základní údaje

Volby do Evropského parlamentu se uskutečnily po uplynutí pětiletého volebního období v řádném termínu. Volby na území ČR proběhly na základě rozhodnutí prezidenta republiky č. 9/2019 Sb. ze dne 8. ledna 2019 v termínu 24. a 25. května 2019. Provedení voleb se řídilo zákonem č. 62/2003 Sb., o volbách do Evropského parlamentu a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „volební zákon“) a ustanoveními vyhlášky Ministerstva vnitra č. 409/2003 Sb. v aktuálním znění.

Volby do Evropského parlamentu se konaly tajným hlasováním, na základě všeobecného, rovného a přímého volebního práva, podle zásady poměrného zastoupení.

V každé obci byly vytvořeny stálé volební okrsky tak, aby zahrnovaly přibližně 1 000 voličů. Pro vzdálené části obce bylo možno vytvořit samostatné volební okrsky i pro menší počet voličů. Tyto volební okrsky stanovil starosta. Volební okrsky nelze měnit v době od vyhlášení voleb do vyhlášení celkových výsledků Státní volební komisí. Mimo toto období lze změny provést v souladu s § 26 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí, který obsahuje mj. možnost změny v případě, že dojde ke zvýšení nebo snížení počtu voličů ve volebním okrsku o jednu třetinu.

Celkem bylo ve všech obcích vytvořeno 14 766 volebních okrsků, ve kterých zabezpečovaly průběh voleb a zjišťování výsledků hlasování okrskové volební komise (dále jen „komise“). Mezi hlavní úkoly těchto komisí patří zejména zajistit průběh hlasování, bezprostředně po uzavření volebních místností posoudit v souladu s volebním zákonem platnost odevzdaných hlasovacích lístků, sečíst hlasy pro strany a přednostní hlasy pro kandidáty, vyhotovit Zápis o průběhu a výsledku hlasování ve volebním okrsku (dále jen „zápis“) a předat ho podepsaný členy komise s právem hlasovat a zapisovatelem do dalšího zpracování na územně příslušném pracovišti ČSÚ u pověřeného obecního úřadu (dále jen „přebírací místo“). Kandidující subjekty mohly do komisí delegovat své zástupce a zajistit tak kontrolu procesu hlasování i sčítání hlasů.

2. Počet mandátů

Ve volbách do Evropského parlamentu bylo na základě Lisabonské smlouvy voleno 751 poslanců a počet poslanců volených na území ČR byl stanoven na 21. Tyto mandáty byly po převzetí výsledků hlasování od všech komisí Českým statistickým úřadem na základě volebního zákona rozděleny mezi kandidující politické subjekty, které splnily volebním zákonem stanovené podmínky.

Území České republiky tvořilo jeden volební obvod a kandidující politické subjekty podávaly pouze jednu kandidátní listinu platnou pro celou republiku. V zahraničí na zastupitelských úřadech se volby nekonaly, bylo však možné požádat si na zastupitelském úřadě o voličský průkaz a volit na území ČR.

3. Voliči

Právo volit na území České republiky měl každý občan ČR, který alespoň ve druhý den voleb dosáhl věku nejméně 18 let a občan jiného členského státu, který alespoň ve druhý den voleb dosáhl věku 18 let a byl po dobu nejméně 45 dnů přihlášen k trvalému pobytu nebo k přechodnému pobytu na území České republiky. Překážkami ve výkonu volebního práva jsou zákonem stanovené omezení osobní svobody z důvodu ochrany zdraví lidí a omezení svéprávnosti k výkonu volebního práva.

Voliči byli zapsáni v seznamech voličů pro volby do Evropského parlamentu (blíže viz § 28 volebního zákona), každý volič mohl být zapsán pouze v jednom seznamu voličů. Voličům, kteří nemohli volit ve volebním okrsku, kde byli zapsáni do seznamu voličů, byla umožněna volba v kterémkoli okrsku na základě voličského průkazu. Kromě voliče, který hlasuje na voličský průkaz, mohla komise dopsat do

seznamu v průběhu voleb i voliče, který prokáže své právo hlasovat v okrsku a předloží potvrzení o vyškrtnutí ze seznamu voličů pro volby do Evropského parlamentu v obci předchozího trvalého pobytu, nebo předloží potvrzení o vyškrtnutí ze zvláštního seznamu voličů vedeného zastupitelským úřadem. V seznamech voličů pro volby do Evropského parlamentu bylo uvedeno celkem 8 316 737 voličů.

4. Volební orgány

Volební orgány, které se podílí na přípravě a zpracování voleb do Evropského parlamentu, jsou vyjmenovány v § 7 volebního zákona a patří mezi ně:

- Státní volební komise,
- Ministerstvo vnitra,
- Ministerstvo zahraničních věcí,
- zastupitelský úřad,
- Český statistický úřad,
- krajský úřad (Magistrát hl. m. Prahy),
- pověřený obecní úřad (v hlavním městě Praze a městech Brno, Ostrava a Plzeň úřady městských částí nebo městských obvodů),
- obecní úřad (městský úřad, magistrát statutárního města, které není územně členěno, úřad městské části nebo městského obvodu územně členěného statutárního města),
- starosta obce (města, primátor statutárního města, které není územně členěno, starosta městské části nebo městského obvodu),
- starosta stojící v čele pověřeného obecního úřadu,
- ředitel krajského úřadu (ředitel Magistrátu hlavního města Prahy),
- okrsková volební komise.

Státní volební komise koordinuje přípravu, organizaci, průběh a provedení voleb do Evropského parlamentu na území České republiky. Jde o stálý volební orgán vytvořený podle zvláštního právního předpisu, zákona č. 130/2000 Sb., o volbách do zastupitelstev krajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a podle související vyhlášky Ministerstva vnitra č. 152/2000 Sb. Předsedou Státní volební komise je ministr vnitra.

Volební legislativa vymezuje činnosti týkající se technicko-organizační přípravy voleb a zabezpečení zpracování jejich výsledků jako výkon státní správy a určuje konkrétní působnost vyjmenovaných orgánů státní správy a samosprávy.

5. Kandidátní listiny

Kandidátní listiny pro volby do Evropského parlamentu mohly podávat registrované politické strany a politická hnutí, jejichž činnost nebyla pozastavena a jejich koalice nejpozději v termínu 66 dní před prvním dnem voleb registračnímu úřadu (Ministerstvu vnitra). Každá politická strana (hnutí) mohla podat pouze jednu samostatnou kandidátní listinu, tj. nemohla být současně členem koalice. Každá politická strana (hnutí) mohla být součástí pouze jedné koalice. Kandidát mohl být uveden pouze na jedné kandidátní listině, duplicitní kandidaturu na více kandidátních listinách volební zákon nepřipouští.

Náležitosti kandidátních listin stanovuje § 22 volebního zákona. Kromě názvu politické strany, politického hnutí nebo koalice (dále jen „volební strana“) byli na kandidátní listině uvedeni všichni její kandidáti v pořadí stanoveném volební stranou. Každá volební strana mohla uvést na kandidátní listině až o jednu třetinu více kandidátů, než kolik poslanců se volilo, tedy maximálně 28 kandidátů. Tito kandidáti museli se svou kandidaturou za tento kandidující subjekt písemně souhlasit.

Za jednotlivé kandidáty byly uvedeny tyto údaje:

- jméno a příjmení,
- datum narození,
- pohlaví,
- povolání,
- obec pobytu,

- pořadí kandidáta na kandidátní listině,
- název politické strany nebo politického hnutí, jehož je členem, nebo údaj, že kandidát je bez politické příslušnosti,
- v případě volební strany typu koalice označení politické strany či politického hnutí, které kandidáta do voleb navrhlo.

Pořadí kandidátů na kandidátní listině vyjádřené pomocí arabské číslice určovalo současně pořadí, ve kterém byly stranou získané mandáty přidělovány jednotlivým kandidátům, tedy ve kterém byli zvoleni. Toto pořadí mohli voliči ovlivnit využitím práva udělit kandidátovi přednostní hlas označením až dvou kandidátů na hlasovacím lístku.

Po přezkoumání podaných kandidátních listin a odstranění závad Ministerstvo vnitra nejpozději do 48 dnů před prvním dnem voleb rozhodlo o registraci kandidátní listiny, případně o odmítnutí kandidátní listiny nebo o škrtnutí kandidáta na kandidátní listině. Zaregistrováno bylo Ministerstvem vnitra 39 volebních stran (jejich seznam je uveden v příloze č. 3), 1 kandidátní listina volební strany Moravská a Slezská pirátská strana zaregistrována nebyla.

Seznam řádně podaných kandidátních listin byl po kontrolách správnosti údajů o kandidátech předán Státní volební komisi, která losem určila volebním stranám číslo pro označení jejich hlasovacího lístku. Po zaplacení volebním zákonem požadovaného příspěvku volební strany na volební náklady a následném zaregistrování kandidátních listin zajistilo Ministerstvo vnitra tisk hlasovacích lístků.

Kandidát se mohl do 48 hodin před zahájením hlasování písemně vzdát své kandidatury, zmocněnec volební strany mohl písemně kandidáta z kandidátní listiny ve stejné lhůtě odvolat nebo mohl kandidát jiného členského státu EU být v domovském státě zbaven práva být volen. Prohlášení o vzdání se nebo odvolání kandidatury nebylo možné vzít zpět. Jestliže byl kandidát odvolán nebo se vzdal kandidatury před registrací kandidátní listiny, pak nebyl takový kandidát uveden na hlasovacím lístku. Pokud se tak stalo po zaregistrování kandidátní listiny, zůstaly údaje o kandidátu na hlasovacím lístku, ale při posuzování přednostních hlasů a rozdělování mandátů se k odvolaným kandidátům nepřihlíželo. Informace o odstoupivších kandidátech byly uveřejněny ve všech volebních místnostech.

6. Způsob hlasování

Volič po příchodu do volební místnosti musel prokázat svou totožnost a státní občanství České republiky, případně občanství jiného členského státu, jehož občané jsou oprávněni volit ve volbách do Evropského parlamentu. Volič hlasoval osobně, zastoupení nebylo dle volebního zákona přípustné. S voličem, který nemohl sám upravit hlasovací lístek pro tělesnou vadu, nebo proto, že nemohl číst nebo psát, mohl být v prostoru určeném pro úpravu hlasovacích lístků jiný volič, který hlasovací lístek za něho upravil a vložil do úřední obálky (nesměl to být člen komise). Ze závažných, zejména zdravotních důvodů, mohl volič požádat obecní úřad nebo ve dnech voleb komisi o to, aby mohl hlasovat mimo volební místnost. V takovém případě komise vyslala k voliči dva své členy s přenosnou volební schránkou. I v tomto případě musela být zachována tajnost hlasování.

Hlasovací lístky byly na základě seznamu voličů doručovány voličům nejpozději 3 dny před volbami, případně je volič obdržel přímo od komise ve volební místnosti. Účast ve volbách byla komisí zaznamenávána ve výpisech ze seznamu voličů. Uplatnění zásady, že jeden volič má jeden hlas, bylo zajištěno tím, že oprávněnému voliči byla komisí vydána úřední obálka, do které volič vložil hlasovací lístek vybrané volební strany.

Na hlasovacím lístku vloženém do úřední obálky mohl volič vyznačit, kterým z kandidátů dává přednost. To provedl tak, že maximálně u dvou kandidátů zakroužkoval pořadové číslo předtištěné u jména kandidáta.

7. Zjištění výsledků hlasování v okrskové volební komisi

Bezprostředně po ukončení hlasování zahájila komise zjišťování výsledků hlasování v okrsku. Nejprve dal předseda komise zapečetit nepoužité hlasovací lístky a úřední obálky. Poté dal otevřít volební schránku a úřední obálky v ní obsažené byly smíseny s úředními obálkami z přenosné volební

schránky, pokud byla použita. Jiné písemnosti a volně vložené hlasovací lístky bez úřední obálky, které se nalézaly ve volební schránce, byly odloženy mimo plochu, na které se sčítají hlasy. V další fázi komise posuzovala obsah úředních obálek, vyjímala hlasovací lístky a vyhodnocovala hlasy pro jednotlivé volební strany. Platnost hlasovacího lístku potvrzovala s konečnou platností komise. Hlasovací lístek byl neplatný, pokud nebyl na předepsaném tiskopise, nebo nebyl vložen do úřední obálky, nebo byl přetržený. Pokud byl v úřední obálce více než jeden platný hlasovací lístek pro volby do Evropského parlamentu, jednalo se o neplatný hlas. Po sečtení platných hlasů pro volební strany komise přistoupila k posouzení a sečtení přednostních hlasů pro jednotlivé kandidáty.

Při zjišťování výsledků hlasování byly komisemi zjišťovány tyto údaje zápisu a přílohy č. 1:

- počet osob zapsaných do výpisů ze seznamu voličů pro volby do Evropského parlamentu,
- počet voličů, kterým byly vydány úřední obálky,
- počet odevzdaných úředních obálek,
- počet platných hlasů odevzdaných ve volebním okrsku celkem,
- počet platných hlasů odevzdaných pro jednotlivé volební strany,
- počet platných přednostních hlasů pro jednotlivé kandidáty.

V poslední fázi zjišťování výsledků hlasování byl komisí vyhotoven ve dvojím stejnopise Zápis o průběhu a výsledku hlasování, který byl všemi určenými členy komise s právem hlasovat a zapisovatelem podepsán a následně osobně předán prostřednictvím určeného zástupce z řad komise na přebírací místo.

Po převzetí zápisu do dalšího zpracování obdrželi členové komise, pověřeni předáním zápisu, doklad ve formě počítačové sestavy, který osvědčuje, že výsledek hlasování ve volebním okrsku byl převzat do dalšího zpracování. Dále zástupci komise obdrželi opis uložených dat, kde si na místě mohli ověřit, že údaje zanesené ČSÚ do dalšího zpracování souhlasí s údaji zápisu. Zároveň vydal pověřený zaměstnanec ČSÚ přítomným zástupcům komise ústní pokyn k ukončení zasedání ve druhý den voleb.

8. Zjištění výsledků voleb

Vzhledem k tomu, že volební výsledky nesměly být zveřejněny před uzavřením poslední volební místnosti na území EU, zahájil ČSÚ v souladu s volebním zákonem sumarizaci výsledků hlasování ze všech volebních okrsků a následný výpočet výsledku voleb až v neděli 26. května tak, aby mohly být zveřejněny ve 23 hodin.

ČSÚ ze zápisů o průběhu a výsledku hlasování zjistil, kolik hlasů bylo odevzdáno pro každou volební stranu. Dále zjistil celkový počet odevzdaných platných hlasů pro všechny volební strany. Volební strany, které získaly alespoň 5 % z celkového počtu platných hlasů, postoupily do skrutinia. K volebním stranám, které nedosáhly požadované 5% hranice z celkového počtu platných hlasů, se nadále nepřihlíželo.

V dalším kroku se dělil celkový počet platných hlasů postupujících volebních stran postupně přirozenými čísly 1, 2, 3 atd. tak, aby počet dělicích operací odpovídal počtu platných kandidátů, kteří byli uvedeni na hlasovacím lístku (d'Hondtova metoda). Podíly vypočítané tímto způsobem se seřadily podle velikosti sestupně až do počtu mandátů, které byly České republice přiděleny. Za každý podíl v této řadě získala volební strana jeden mandát. V případě rovnosti podílu byl rozhodující celkový počet hlasů, který získala volební strana, pokud byl i tento shodný, rozhodoval los.

Mandáty přidělené volebním stranám obdrželi jejich kandidáti podle pořadí, v jakém byli uvedeni na hlasovacím lístku, pokud přednostní hlasy voličů neurčily jiné pořadí. Podmínkou pro tuto změnu bylo, aby kandidát měl tolik přednostních hlasů, že to činilo nejméně 5 % z celkového počtu platných hlasů pro danou volební stranu. Takovému kandidátu náležel mandát přednostně, tj. posunul se v pořadí pro přidělení mandátu na první místo. Bylo-li takových kandidátů v rámci volební strany více, připadly mandáty těmto kandidátům postupně v pořadí podle nejvyššího počtu přednostních hlasů. Byl-li i počet přednostních hlasů stejný, rozhodovalo původní pořadí kandidáta na hlasovacím lístku. Nezvolení kandidáti volebních stran s alespoň jedním mandátem se stali náhradníky.